اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۲۳ دی ۱۴۰۰
• ۱۰ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
• ۱۳ ژانویه ۲۰۲۲

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۹۷۹ • پیاپی ۳۲۹۷ • ۴ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

اصلاح نظام پرداخت حقوق بر مبنای عدالت

رئیس‌جمهور گفت: آنچه امروز اجرا می‌شود غلبه چانه‌زنی در نظام پرداخت حقوق است که باید در چارچوب یک نظام پرداخت هماهنگ و عادلانه اصلاح شود.

ابراهیم رئیسی در جلسه هیات دولت با اشاره به تحسین رهبر معظم انقلاب، از خصیصه و شعار مردمی بودن دولت سیزدهم در دیدار ۱۹ دی مردم قم، گفت: همه کارگزاران دولت باید سعی کنند این خصیصه را ادامه داده و به وجه احسن تکمیل کرده و تعالی بخشند. ۲

واکنش کارشناسان به دستور «استرداد سود تسهیلات بالاتر از ۱۸ درصد»

نگاه دولت به سود بانکی دستوری است

وزیر امور اقتصادی و دارایی، چندی پیش در پایان جلسه با مدیران عامل بانک‌های دولتی از توقف دریافت سود تسهیلات بانکی بیش از مصوبه شورای پول و اعتبار خبر داد و تاکید کرد نرخ سود دریافت تسهیلات ۱۸ درصد است و اگر بانک‌ها وامی با نرخ سود بیش از این رقم پرداخته باشند باید مبلغ سود مازاد به وام گیرنده عودت داده شود. خاندوزی فلسفه چنین تصمیمی را در راستای اجرای عدالت و کمک به فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان عنوان کرد و گفت این تصمیم دولت در شرایطی گرفته شده که از یک سو بانک‌ها دچار ناترازی مالی هستند و از سوی دیگر، محلی برای تامین این استرداد در نظر گرفته نشده است. این در حالی است که به گفته بسیاری از فعالان اقتصادی و کارشناسان، سیاست دولت در حمایت از بخش تولید نباید به گونه‌ای باشد که بخش‌های دیگر اقتصاد را دچار چالش کند، چراکه هر بخش اقتصادی در پیوند با دیگر بخش‌ها بوده و درنهایت این سیاست یک‌جانبه می‌تواند برای بخش تولید نیز آسیب‌رسان باشد. ۳

برق پرمصرف‌ها از بهمن گران می‌شود ۴

عکس: ایلنا

چهره

بررسی جزئیات بودجه ۱۴۰۱ در کمیسیون تلفیق ۲

یادداشت‌های امروز

نرخ سود باید متناسب با تورم باشد ۳

الزامات رعایت عدالت سرزمینی ۴

گزارش روز

افزایش سهم نفت در بودجه ۱۴۰۱

بنا بر رویه مرسوم، بیشتر مباحث مرتبط با بخش نفت و گاز در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، ذیل تبصره‌های «یک» و «۱۴» مطرح شده است. تبصره «یک» مطابق عنوان آن به روابط مالی وزارت نفت با دولت و صندوق توسعه ملی می‌پردازد. همچنین بحث‌های مرتبط با فروش داخلی گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی در تبصره «۱۴» مورد بررسی قرار می‌گیرد. موضوعات مربوط به شرکت‌های تابع وزارت نفت از جمله شرکت ملی نفت در پیوست ۳ لایحه بودجه مورد بحث قرار گرفته است. در لایحه بودجه سال آینده کل کشور، میزان فروش نفت خام و میعانات گازی از محل صادرات، روزانه ۱.۲ میلیون بشکه با نرخ هر بشکه ۶۰ دلار در نظر گرفته شده که در پایان سال عددی معادل ۲۶.۲۸ میلیارد دلار برآورد می‌شود. با اعمال نرخ تسعیر ۲۳ هزار تومانی، درآمد ریالی این میزان صادرات معادل ۶۰۴ هزار میلیارد تومان خواهد بود. از سوی دیگر، خالص صادرات گاز طبیعی هم برابر ۳.۵۸ میلیارد دلار برآورد می‌شود که با نرخ تسعیر جدید معادل ۸۲ هزار میلیارد تومان درآمد خالص خواهد داشت. مجموع درآمد دلاری حاصل از صادرات نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی برابر ۲۹.۸۶ میلیارد دلار خواهد بود. ۲

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

شرکت توزیع برق فارس

نوبت دوم
شناسه ۱۲۵۸۳۶۴

همراه با ارزیابی کیفی فشرده (شماره ۵۹-۱-۱-۱۴۰۰)

۱-نام مناقصه‌گزار: شرکت توزیع برق فارس به آدرس شیراز خیابان معدل حدفاصل فلسطین و ملاصدرا تلفن امور تدارکات ۰۷۱-۳۲۳۱۷۸۶۹ تلفن شرکت ۰۷۱-۳۲۳۱۹۵۷۴-۸۰

۲-موضوع مناقصه: مناقصه خرید انواع کات اوت فیوز ۲۰ کیلو ولت با مفره پلیمری از تولیدکنندگان واجد صلاحیت توانیر

۳-زمان دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۲ لغایت ساعت ۱۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۷ به مدت ۵ روز کاری

۴-مدارک مورد نیاز جهت تحویل اسناد: فیش واریزی به مبلغ ۲۲۰۰۰۰ ریال واریز به حساب جاری شماره ۷۴۸۲۷ - ۰۷۸۶۰ بانک تجارت شعبه فلسطین شیراز

۵-آدرس محل دریافت اسناد: دسترسی به آگهی مناقصه از طریق شبکه اطلاع‌رسانی معاملات توانیر به نشانی www.tavanir.org.ir و شرکت توزیع نیروی برق استان فارس به آدرس www.farsedc.ir اسناد مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت به آدرس www.setadiran.ir به شماره فراخوان ۲۰۰۰۰۰۷۰۰۰۰۰۰۱۰۹ امکان‌پذیر می‌باشد.

۶-آدرس محل دریافت پیشنهاد: شیراز - خیابان معدل - حدفاصل فلسطین و ملاصدرا - ساختمان ۱۴۷ - شرکت توزیع نیروی برق استان فارس - امور تدارکات - تلفن ۰۷۱-۳۲۳۱۸۶۱۷

۷-زمان تحویل اسناد: ۱۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۱

۸-محل برگزاری مناقصه: شرکت توزیع نیروی برق استان فارس - طبقه اول - دفتر معاونت پشتیبانی

۹-زمان بازگشایی پاکات: پاکات ارزیابی کیفی شرکت‌ها / مناقصه‌گر / ساعت ۱۳ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۱ با حضور اعضاء کمیسیون مناقصه باز و قرائت می‌گردد و در صورت کسب حد نصاب لازم پاکت الف و ب در ساعت و تاریخ اعلام شده که در زمان بازگشایی پاکت ارزیابی کیفی اعلام می‌گردد، مفتوح می‌گردد و به پیشنهادهای فاقد امضاء مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از موعد مقرر در بند ۷ آگهی مناقصه واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۱۰-ذکر شماره مناقصه روی پاکات الزامی بوده و حضور پیشنهاددهندگان در جلسه آزاد است

۱۱-تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ ۸۱۱،۴۵۰،۰۰۰ ریال که به صورت ضمانتنامه معتبر بانکی، چک بانکی یا چک تضمین شده در وجه مناقصه‌گزار یا مطالبات بلوکه شده توسط امور مالی این شرکت می‌باشد که بایستی در پاکت الف قرار گرفته و همزمان با سایر پاکات تحویل مناقصه‌گزار گردد ضمنا تضمین کمتر از مبلغ یاد شده یا سایر موارد (چک شخصی وجه نقد و .....) قابل قبول نمی‌باشد.

۱۲-شرکت توزیع برق فارس در رد یا قبول کلیه پیشنهادات مختار می‌باشد.

۱۳-سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.

شرکت توزیع نیروی برق استان فارس

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۲۳

چهره

برخی طرف‌های مذاکره برای همسایگان نگرانی ایجاد می‌کنند

وزیر خارجه کشورمان پس از سفر دو روزه به عمان و قطر، روز گذشته به تهران بازگشت. به گزارش صدا و سیما، امیرعبداللهیان که در راس یک هیات سیاسی، به عمان و قطر سفر کرده بود، وارد کشور شد.

امیر عبداللهیان در سفر به عمان با معاون پادشاه و وزیر خارجه این کشور دیدار کرد و در سفر به قطر نیز با امیر قطر و وزیر خارجه این کشور دیدار داشت. امیرعبداللهیان در خصوص دستاورد دومین مقصد سفر منطقه‌ای خود به دوحه گفت: گفت‌وگوهای دو جانبه در خصوص موضوعات مختلف روابط ایران و قطر یکی از محورهای گفت‌وگو با مسئولان سیاسی قطر بود.

به گفته امیر عبداللهیان، بر مبنای دعوت دولت قطر، قرار است طی روزهای آینده گروهی از وزرای جمهوری اسلامی ایران، به دوحه سفر کنند. موضوعات تجاری، اقتصادی و همکاری در حوزه‌های فناوری و حوزه‌های متنوع مورد علاقه دو طرف از جمله بهداشت و مهار کرونا در قطر، با توجه به تجارب ایران و کشور قطر از مهم‌ترین محورهای این سفر است.

وزیر خارجه کشورمان افزود: با توجه به شکل گرفتن یک موج قوی کرونا در قطر، طی روزهای اخیر، ایران آمادگی خود را برای مساعدت در این زمینه اعلام کرده است. وزیر امورخارجه تصریح کرد: گفت‌وگو و همکاری در زمینه مسائل مهم منطقه‌ای یکی دیگر از محورهای گفت‌وگو در این سفر بود و جمهوری اسلامی ایران بارها ایده‌هایی را برای تقویت روند همکاری و گفت‌وگوهای منجر به همکاری در منطقه خلیج‌فارس ارائه کرده است و امیر قطر از جمله رؤسای منطقه است که همواره از ایده‌های مطرح شده از سوی ایران استقبال کرده است. امیرعبداللهیان افزود: ایران معتقد است که راه‌حل برخی از بحران‌ها در منطقه، صرفا تمرکز بر راه‌حل سیاسی است و ما نباید از مسیر زور، نظامی گری و هژمونیک، مشکلات منطقه را حل و فصل کنیم و تجربه سال‌های اخیر نشان داده این به نفع منطقه نیست.

رئیس دستگاه دیپلماسی اظهارکرد: ایران به عنوان یک کشور بزرگ در منطقه همواره در هرگونه راه‌حل، نقشی مهم و اساسی دارد و چه در موضوع مبارزه با داعش و چه در هر گفت‌وگوی منطقه‌ای در طرف خوب تحولات بوده و نقش سازنده ایفا می‌کند. امیرعبداللهیان با اشاره به حمایت ایران از هر ابتکار عملی که به ثبات، امنیت و توسعه منطقه کمک کند، اظهارکرد: امروز صحبت‌های خوبی از امیر قطر در این رابطه شنیدیم و ایشان نیز دیدگاه‌های خوبی برای توسعه همکاری همه جانبه منطقه‌ای دارند و ما نیز از این ایده‌ها حمایت می‌کنیم.

وزیر خارجه ابراز امیدواری کرد: منطقه بیش از گذشته در مسیر رشد و توسعه و همکاری قرار بگیرد.

امیر عبداللهیان در ادامه در خصوص طرح موضوعات مرتبط با مذاکرات وین در پایتخت‌های دو کشور عمان و قطر گفت: ایران دوستان خود را در منطقه در جریان مذاکرات وین قرار می‌دهد و آنها به عنوان همسایه ما از این حق برخوردار هستند که در جریان آنچه بین ایران و ۴+۱ در وین در حال انجام است قرار بگیرند. وزیر امور خارجه تصریح کرد: ما معتقد هستیم دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حوزه توسعه دانش صلح آمیز هسته‌ای، می‌تواند در اختیار همه کشورهای منطقه، همسایگان و کشورهای مسلمان قرار گیرد.

وی گفت: برخی از طرف‌های ما در مذاکرات وین تلاش دارند با انتقال نادرست مطالب به برخی از همسایگان، موجبات نگرانی آنها را فراهم کنند، اما یکی از اهداف ما در این گفت‌وگوها و سفرها این است که آنها را در جریان روایت خودمان از مذاکرات وین قرار دهیم و دوستان ما در منطقه نیز مشورت‌هایی را به ما می‌دهند که در روند مذاکرات کمک‌کننده است.

رئیسی در جلسه هیات دولت تاکید کرد:

اصلاح نظام پرداخت حقوق بر مبنای عدالت

رئیس‌جمهور گفت: آنچه امروز اجرا می‌شود غلبه چانه‌زنی در نظام پرداخت حقوق است که باید در چارچوب یک نظام پرداخت هماهنگ و عادلانه اصلاح شود.

به گزارش مهر، ابراهیم رئیسی در جلسه هیات دولت با اشاره به تحسین رهبر معظم انقلاب، از خصیصه و شعار مردمی بودن دولت سیزدهم در دیدار ۱۹ دی مردم قم، گفت: همه کارگزاران دولت باید سعی کنند این خصیصه را ادامه داده و به وجه احسن تکمیل کرده و تعالی بخشند.

وی از اعضای دولت خواست که علاوه بر جلساتی که با مدیران و کارکنان زیرمجموعه خود برگزار می‌کنند با ارباب رجوع و مردمی که به دستگاه‌ها مراجعه می‌کنند نیز ارتباط و دیدار داشته باشند.

رئیس‌جمهور از همه کارگزاران دولت خواست تا مردم را به عنوان ناظرانی امین بشناسند و اظهارکرد: اگر گزارشی از سوی مردم به شما رسید حتماً به طور دقیق بررسی کنید و اگر صحیح بود به آن ترتیب اثر دهید.

رئیسی همچنین از اعضا و کارگزاران دولت خواست تا با نخبگان و صاحب نظران مرتبط با حوزه کاری خود، حتی کسانی که با سلیقه دولت مخالفت دارند، در ارتباط مستمر باشند و تصریح کرد: نباید هیچ‌کدام از دستگاه‌های دولتی از ارتباط با جامعه نخبگانی مرتبط با حوزه مدیریت خود غفلت کنند و باید به شکل مستمر جلسات گفت‌وگو و مشورت با صاحب‌نظران عرصه کاری خود داشته باشند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود بر ضرورت تدوین و اجرای نظام عادلانه پرداخت حقوق تاکید و خاطرنشان کرد: به عنوان دولت سیزدهم با توجه

به شعارها و رویکردهای این دولت باید نظام پرداخت حقوق را عادلانه کنیم. آنچه امروز اجرا می‌شود غلبه چانه‌زنی در نظام پرداخت حقوق است که باید در چارچوب یک نظام پرداخت هماهنگ و عادلانه اصلاح شود. رئیس‌جمهور گفت: آنچه امروز اجرا می‌شود غلبه چانه‌زنی در نظام پرداخت حقوق است که باید در چارچوب یک نظام پرداخت هماهنگ و عادلانه اصلاح شود.

به گزارش مهر، ابراهیم رئیسی در جلسه هیات دولت با اشاره به تحسین رهبر معظم انقلاب، از خصیصه و شعار مردمی بودن دولت سیزدهم در دیدار ۱۹ دی مردم قم، گفت: همه کارگزاران دولت باید سعی کنند این خصیصه را ادامه داده و به وجه احسن تکمیل کرده و تعالی بخشند.

وی از اعضای دولت خواست که علاوه بر جلساتی که با مدیران و کارکنان زیرمجموعه خود برگزار می‌کنند با ارباب رجوع و مردمی که به دستگاه‌ها مراجعه می‌کنند نیز ارتباط و دیدار داشته باشند.

رئیس‌جمهور از همه کارگزاران دولت خواست تا مردم را به عنوان ناظرانی امین بشناسند و اظهارکرد: اگر گزارشی از سوی مردم به شما رسید حتماً به طور دقیق بررسی کنید و اگر صحیح بود به آن ترتیب اثر دهید.

رئیسی همچنین از اعضا و کارگزاران دولت خواست تا با نخبگان و صاحب نظران مرتبط با حوزه کاری خود، حتی کسانی که با سلیقه دولت مخالفت دارند، در ارتباط مستمر باشند و تصریح کرد: نباید هیچ‌کدام از دستگاه‌های دولتی از ارتباط با جامعه نخبگانی مرتبط با حوزه مدیریت خود غفلت کنند و باید به شکل مستمر جلسات گفت‌وگو و مشورت با صاحب‌نظران عرصه کاری خود داشته باشند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود بر ضرورت تدوین و اجرای نظام عادلانه پرداخت حقوق تاکید و خاطرنشان کرد: به عنوان دولت سیزدهم با توجه به شعارها و رویکردهای این دولت باید نظام پرداخت حقوق را عادلانه کنیم. آنچه امروز اجرا می‌شود غلبه چانه‌زنی در نظام پرداخت حقوق است که باید در چارچوب یک نظام پرداخت هماهنگ و عادلانه اصلاح شود. رئیس‌جمهور گفت: آنچه امروز اجرا می‌شود غلبه چانه‌زنی در نظام پرداخت حقوق است که باید در چارچوب یک نظام پرداخت هماهنگ و عادلانه اصلاح شود.

رئیسی در جلسه هیات دولت تاکید کرد: در همین مجلس برای اینکه روند قبلی بررسی لایحه بودجه را اصلاح کنیم، تغییراتی را لحاظ کردیم. از جمله اینکه در گذشته بودجه در کمیسیون تلفیق به مدت یک ماه بررسی می‌شد و بعد به صحن می‌آمد که امکان داشت کلیات بودجه در صحن رای نیاورد. در این صورت وقت زیادی از مردم و دولت گرفته می‌شد.

وی با اشاره به اصلاح نحوه بررسی لایحه بودجه گفت: بر اساس اصلاحیه انجام شده ابتدا کلیات لایحه بودجه در کمیسیون تلفیق بررسی شده و در ادامه در صحن رای گیری می‌شود و در صورتی که کلیات رای بیاورد در این صورت کمیسیون تلفیق وارد جزییات لایحه شده و در نهایت در صحن بررسی می‌شود.

سخنگوی هیات رییسه مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه اصلاح کلان ساختار بودجه نیاز به تغییر جدی در رویکردهای برنامه‌ای کل دولت دارد، خاطرنشان کرد: نظام بودجه ریزی کشور باید تغییر کند و تحولی در آن صورت بگیرد تا همراه با کارشناسی دقیق و اساسی بتوانیم شاهد تحول در ساختار بودجه باشیم.

واحد و عادلانه‌ای برای پرداخت حقوق تدوین کند و این قانون پس از تصویب در مجلس تمام قوانین و مقررات متعدد فعلی در پرداخت حقوق و مزایا در دستگاه‌های مختلف را ملغی اعلام کند.

رئیسی خطاب به مسئولان ذیربط با تاکید بر اینکه به هیچ وجه اجازه ندهید نرخ کالایی افزایش پیدا کند، گفت: دستگاه‌های مختلف هر امکاناتی اعم از نیرو و اختیارات که نیاز دارند اعلام کنند و در مقابل مکلف هستند که به طور قاطع مانع هرگونه افزایش نرخ شوند.

رئیسی تاکید کرد: متاسفانه جریان‌هایی به دنبال ایجاد یأس و ناامیدی در مردم هستند و دستگاه‌های اجرایی و دولتی باید تلاش کنند با گزارش و ارائه اخبار آنچه انجام شده است و نه آنچه قرار است انجام شود، مردم را نسبت به آینده کشور امیدوارتر کنند.

از هفته آینده آغاز می‌شود

بررسی جزئیات بودجه ۱۴۰۱ در کمیسیون تلفیق

سخنگوی هیات رییسه مجلس شورای اسلامی گفت: کمیسیون‌های تخصصی این هفته پیشنهادهای جدید را بررسی می‌کنند و کمیسیون تلفیق از هفته آینده وارد بررسی جزئیات لایحه بودجه می‌شود.

سید نظام الدین موسوی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ در کمیسیون تلفیق گفت: پیش از این زمانی که لایحه بودجه ارائه می‌شد، مجلس بر اساس آیین‌نامه سابق عمل می‌کرد. اما با تغییری که در ماده ۱۸۲ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی انجام شد، علاوه بر ۱۰ روز فرصتی که در اختیار نمایندگان است تا پیشنهادات خود را درباره لایحه بودجه اعلام کنند، ۲ روز دیگر نیز در اختیار نمایندگان قرار گرفت تا پیشنهادهای جدید خود را به کمیسیون‌های تخصصی ارائه دهند.

سخنگوی هیات رییسه مجلس شورای اسلامی درباره سازو کار پیش روی بررسی لایحه بودجه افزود: کمیسیون‌های تخصصی این هفته پیشنهادهای جدید را بررسی می‌کنند و از هفته آینده کمیسیون تلفیق وارد جزییات لایحه بودجه ۱۴۰۱ می‌شود.

وی افزود: کمیسیون تلفیق ۱۵ روز فرصت بررسی جزییات لایحه بودجه را دارد و بعد از پایان این زمان می‌تواند از هیات رییسه درخواست کند که ۱۵ روز دیگر در اختیار کمیسیون تلفیق قرار دهد. در صورت تایید هیات رییسه در مجموع کمیسیون تلفیق به مدت یک ماه زمان دارد که جزییات لایحه بودجه را بررسی کند.

موسوی درباره زمانی که لایحه بودجه بعد از بررسی در کمیسیون تلفیق به صحن علنی مجلس خواهد آمد، گفت: به نظرم اوایل اسفند ماه لایحه بودجه در صحن خواهد آمد و در دو نوبت بررسی خواهد شد.

نماینده مردم تهران در مجلس درباره اینکه تا چه میزان لایحه بودجه در کمیسیون تلفیق بررسی خواهد شد؟ گفت: در مجلس شورای اسلامی مصوبه‌ای برای اصلاح ساختار بودجه به تصویب رسید ولی اصلاح ساختار با توجه به اینکه در آستانه تغییر دولت بودیم، به صورت واقعی در ساختار کلان بودجه رخ نداد.

وی با بیان اینکه اصلاح کلان ساختار بودجه نیازمند همراهی، هم افزایی و همفکری دولت و مجلس است، گفت: بودجه طرح نیست که مجلس به تنهایی به آن ورود کند بلکه مجلس تا آن میزان که مسوولیت‌های وی به او اجازه می‌دهد می‌تواند این موضوع را در نظر بگیرد.

موسوی تاکید کرد: در همین مجلس برای اینکه روند قبلی بررسی لایحه بودجه را اصلاح کنیم، تغییراتی را لحاظ کردیم. از جمله اینکه در گذشته بودجه در کمیسیون تلفیق به مدت یک ماه بررسی می‌شد و بعد به صحن می‌آمد که امکان داشت کلیات بودجه در صحن رای نیاورد. در این صورت وقت زیادی از مردم و دولت گرفته می‌شد.

وی با اشاره به اصلاح نحوه بررسی لایحه بودجه گفت: بر اساس اصلاحیه انجام شده ابتدا کلیات لایحه بودجه در کمیسیون تلفیق بررسی شده و در ادامه در صحن رای گیری می‌شود و در صورتی که کلیات رای بیاورد در این صورت کمیسیون تلفیق وارد جزییات لایحه شده و در نهایت در صحن بررسی می‌شود.

سخنگوی هیات رییسه مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه اصلاح کلان ساختار بودجه نیاز به تغییر جدی در رویکردهای برنامه‌ای کل دولت دارد، خاطرنشان کرد: نظام بودجه ریزی کشور باید تغییر کند و تحولی در آن صورت بگیرد تا همراه با کارشناسی دقیق و اساسی بتوانیم شاهد تحول در ساختار بودجه باشیم.

▣ طرح حمایت از واحدهای تولیدی در دستور کار

همچنین در جلسه روز گذشته مجلس شورای اسلامی طرح حمایت از کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی در دستور امروز جلسه علنی مجلس شورای اسلامی قرار دارد. به علاوه اینکه نمایندگان در نشست غیرعلنی به بررسی وضعیت فضای مجازی پرداختند.طرح انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان، طرح جهش تولید دانش بنیان، طرح حمایت از کارخانجات و واحدهای صنعتی و تولیدی و ایرادات شورای نگهبان در طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۲۰۶) قانون آئین‌نامه داخلی مجلس(طرح الزام دستگاه‌های اجرائی جهت پاسخگویی به تذکرات کتبی و شفاهی نمایندگان) و طرح دوفوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۶۳) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران در دستور مجلس است. انتخاب نمایندگان ناظر در مجامع و شوراها، گزارش کمیسیون فرهنگی مبنی بر تصویب تقاضای تحقیق و تفحص از عملکرد شرکت سیاحتی علی صدر همدان و گزارش کمیسیون انرژی مبنی بر تصویب تقاضای تحقیق و تفحص از عملکرد شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران نیز در دستور مجلس قرار دارد.

افزایش سهم نفت در بودجه ۱۴۰۱

بنا بر رویه مرسوم، بیشتر مباحث مرتبط با بخش نفت و گاز در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، ذیل تبصره‌های «یک» و «۱۴» مطرح شده است. تبصره «یک» مطابق عنوان آن روابط مالی وزارت نفت با دولت و صندوق توسعه ملی می‌پردازد. همچنین بحث‌های مرتبط با فروش داخلی گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی در تبصره «۱۴» مورد بررسی قرار می‌گیرد. موضوعات مربوط به شرکت‌های تابع وزارت نفت از جمله شرکت ملی نفت در پیوست ۳ لایحه بودجه مورد بحث قرار گرفته است.

به گزارش صمت در لایحه بودجه سال آینده کل کشور، میزان فروش نفت خام و میعانات گازی از محل صادرات، روزانه ۱.۲ میلیون بشکه با نرخ هر بشکه ۶۰ دلار در نظر گرفته شده که در پایان سال عددی معادل ۲۶.۲۸ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

با اعمال نرخ تسعیر ۲۳ هزار تومانی، درآمد ریالی این میزان صادرات معادل ۶۰۴ هزار میلیارد تومان خواهد بود. از سوی دیگر، خالص صادرات گاز طبیعی هم برابر ۳.۵۸ میلیارد دلار برآورد می‌شود که با نرخ تسعیر جدید معادل ۸۲ هزار میلیارد تومان درآمد خالص خواهد داشت. مجموع درآمد دلاری حاصل از صادرات نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی برابر ۲۹.۸۶ میلیارد خواهد بود. از میزان کل این دو درآمد که به ۶۸۶ هزار میلیارد تومان می‌رسد، ۱۴.۵ درصد مربوط به سهم شرکت ملی نفت و شرکت ملی گاز، ۳ درصد مربوط به سهم مناطق محروم، ۴۰ درصد مربوط به صندوق توسعه ملی و مابقی معادل ۴۲.۵ درصد سهم دولت است. سهم ۴۰ درصدی صندوق توسعه ملی از کل صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی برابر ۱۱.۹۴ میلیارد و ۲۷۴ هزار میلیارد تومان است.

آن‌طور که بازوی نظارتی مجلس شورای اسلامی گزارش می‌دهد، در لایحه بودجه سال آینده، منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی ۲۰ درصد این سهم برابر ۵.۹۷ میلیارد دلار (معادل ۱۳۷.۳۵۶ هزار میلیارد تومان) به صورت بدهی و وام برداشت شده و در اختیار دولت قرار گرفته است. اعمال سهم ۴۲.۵ درصدی دولت از این محل به ترتیب منتج به ۲۵۶ هزار میلیارد تومان از نفت خام و میعانات گازی و ۳۵ هزار میلیارد تومان از گاز طبیعی خواهد شد که با اعداد موجود به ترتیب ۵۹ و ۱۰ هزار میلیارد تومان تفاوت دارد.

بر این اساس، به نظر می‌رسد حدود ۶۹ هزار میلیارد تومان از مجموع منابع حاصل از صادرات نفت، میعانات و گاز طبیعی شفاف نیست. با توجه به حذف فروش داخلی میعانات گازی به پتروشیمی‌ها در تبصره «۱۴» لایحه، به نظر می‌رسد این اختلاف ناشی از اعمال و محاسبه این سرفصل در منابع جداول بودجه‌ای باشد. با فرض صادرات ۱.۲ میلیون بشکه نفت در روز و فروش داخلی ۱۴۵ هزار بشکه در روز خوراک به پتروشیمی‌ها ارزش معادل دلاری کل فروش نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی ۳۲.۸۸ میلیارد دلار برآورد می‌شود. با این حساب سهم ۱۴.۵ درصد شرکت ملی نفت از رقم ۲۶.۲۸ میلیارد دلار صادرات نفت و میعانات گازی، به میزان ۳.۸۱ میلیارد دلار است. ارزش خالص صادرات گاز ۳.۵۸ میلیارد دلار در نظر گرفته شده و سهم ۱۴.۵ درصدی شرکت ملی گاز ایران از این رقم ۵۲۰ میلیون دلار خواهد بود.

سهم ۳۸ درصدی نفت در بودجه

سهم ۲۰ درصد صندوق توسعه ملی از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز برابر ۵.۹۷ میلیارد دلار است. منابع بودجه عمومی دولت از منابع نفتی در لایحه برابر ۳۸۱ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. با توجه به لایحه پیشنهادی، دولت علاوه‌بر منابع یادشده، مبلغ ۱۳۷ هزار میلیارد تومان از محل صندوق توسعه ملی استقراض کرده است.

با احتساب ۲۰ درصد دریافت وام دولت از صندوق توسعه ملی، استفاده دولت از منابع نفتی در لایحه سال آینده به رقم ۵۱۹ هزار میلیارد تومان می‌رسد. با این تفاسیر وابستگی بودجه کشور به منابع نفتی از کل منابع بودجه عمومی دولت با احتساب استقراض از صندوق توسعه ملی در حدود ۳۷.۸ درصد پیش‌بینی می‌شود که این امر با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی سازگار نیست.

در بند «ح» تبصره «یک» لایحه بودجه سال آینده مقرر شده مطالبات بانک مرکزی و بانک‌های تجاری بابت اصل و سود تسهیلات پرداختی به شرکت دولتی تابع وزارت نفت در امور نفت، بابت تامین مالی طرح‌های بالادستی نفت و گاز به مدت یک سال امهال می‌شود، بخش قابل توجهی از بدهی‌های بانکی شرکت‌های تابع وزارت نفت مربوط به طرح‌هایی است که الزاما طرح‌های بالادستی نفت و گاز به شمار نمی‌روند.

این طرح‌ها شامل تسهیلات ارزی دریافتی شرکت ملی نفت ایران از بانک مرکزی به منظور اجرای طرح‌های پایین‌دستی به مبلغ ۲۴۰۰ میلیون یورو، تسهیلات ارزی شرکت ملی گاز، دریافتی از بانک‌های کشور بابت احداث خطوط انتقال گاز ششم، هفتم و هشتم سراسری، خرید کمپرسور و خط انتقال گاز شمال و شمال شرق بیش از ۲۸۹۱ میلیون یورو است.

منابع و مصارف شرکت ملی نفت

مطابق لایحه بودجه سال آینده، منابع شرکت ملی نفت ایران حدود ۲۸۷ هزار و ۵۵۵ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است.

این میزان منابع از محل‌های مختلفی تامین می‌شود. اما به نظر می‌رسد اینکه بیش از ۱۰۱.۵ هزار میلیارد تومان منابع از محل «سایر» دریافت‌ها باشد، محقق‌شدنی نیست. همچنین از محل وام‌های داخلی حدود ۹.۲ هزار میلیارد تومان منابع برای شرکت ملی نفت در نظر گرفته شده که با توجه به حجم زیاد بدهی این شرکت و عدم توانایی شرکت در بازپرداخت بدهی‌های قبلی تحقق آن دور از انتظار است.

بیش از ۵۴.۲ هزار میلیارد تومان از محل وام خارجی بوده که پیش‌بینی آن از محل قراردادهای فاینانس یا بیع متقابل است.

با توجه به محدودیت‌های پیش‌رو، امکان انعقاد قراردادهای نفتی با شرکت‌های نفتی خارجی بسیار اندک است. بیش از ۱۲۲.۶ هزار میلیارد تومان منابع شرکت از محل ذخایر و اندوخته‌ها تامین خواهد شد. درواقع، می‌توان گفت تنها منبع قابل اتکا شرکت ملی نفت همین رقم است.

نکته مهم دیگر این است که رقم منابع شرکت ملی نفت معادل ۱۲۲.۶۰۵ هزار میلیارد تومان مربوط به دارایی‌های جاری با فرض صادرات ۱.۲ میلیون بشکه در روز در نظر گرفته شده است. در صورت تحقق نیافتن این میزان صادرات، سهم ۱۴.۵ درصدی شرکت ملی نفت هم با کاهش روبه‌رو خواهد شد که منجر به تحقق نیافتن منابع شرکت ملی نفت خواهد شد.

از سوی دیگر، در لایحه بودجه کل کشور مصارف شرکت ملی نفت ایران، در مجموع بیش از ۲۸۷.۵۵۵ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که ۱۶۹.۷۰۱ هزار میلیارد تومان برای سرمایه‌گذاری و ۱۱۷.۸۵ هزار میلیارد تومان برای بازپرداخت بدهی در قالب ۴ عنوان «تسهیلات بانکی»، «وام ماده (۳۲) و سایر وام‌ها»، «وام خارجی» و «بازپرداخت ودیعه بدهی‌ها و سایر پرداخت‌ها» در نظر گرفته شده است.

سخن پایانی

باید توجه داشت حدود ۱۱۷.۸۵ هزار میلیارد تومان به‌منظور بازپرداخت بدهی‌های شرکت در سال آینده در نظر گرفته شده و همه منابع قابل اتکا شرکت ملی نفت با فرض صادرات ۱.۲ میلیون بشکه در روز حدود ۱۲۲.۶ هزار میلیارد تومان است.

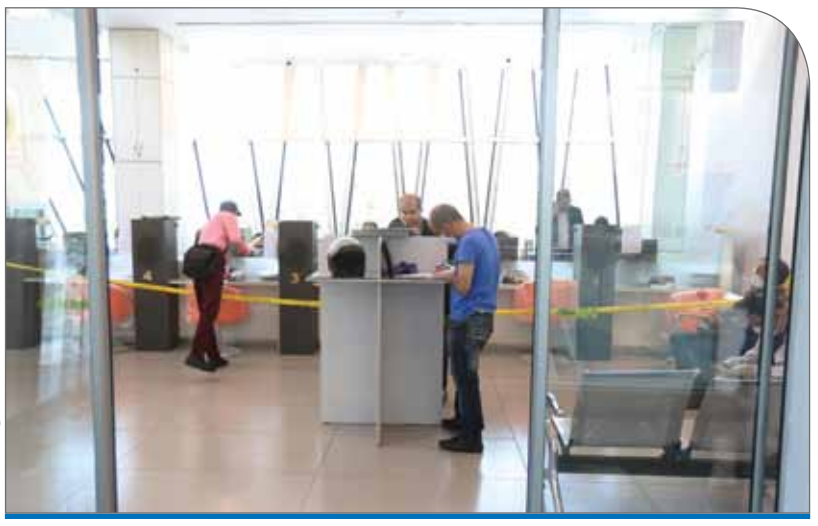
از سوی دیگر، تحقق هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت ملی نفت در سال آینده به منابعی وابسته است که تحقق آن دور از انتظار پیش‌بینی می‌شود.

درنتیجه می‌توان گفت سهم شرکت ملی نفت از محل ۱۴.۵ درصد که خود را به صورت ذخیره استهلاک و اندوخته قانونی در منابع شرکت نشان می‌دهد پاسخگوی نیازهای سرمایه‌ای شرکت و بازپرداخت بدهی‌های کلان شرکت نیست. مجموع بدهی‌های شرکت ملی نفت تا پایان سال گذشته حدود ۶۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود که در آینده نه‌چندان دور صنعت نفت کشور را با مشکلات گوناگون روبه‌رو خواهد کرد.

واکنش کارشناسان به دستور «استرداد سود تسهیلات بالاتر از ۱۸ درصد»

نگاه دولت به سود بانکی دستوری است

خانـدوزی، وزیر امـور اقتصـادی و دارایی، چندی پیـش در پایان جلسـه با مدیـران عامل بانک‌هـای دولتـی از توقف دریافت سـود تسهیلات بانکی بیش از مصوبه شورای پول و اعتبار خبر داد و تاکید کرد نرخ سود دریافت تسـهیلات ۱۸ درصد است و اگر بانک‌ها وامی بـا نرخ سـود بیش از این رقم پرداخته باشـند باید مبلغ سـود مازاد به وام‌گیرنده عودت داده شـود. خاندوزی فلسـفه چنین تصمیمی را در جهت اجـرای عدالت و کمک به فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان عنوان کرد و گفت این تصمیم دولت در شـرایطی گرفته شـده که از یک سـو بانک‌ها دچار ناترازی مالی هسـتند و از سوی دیگر، محلی برای تامین این استرداد در نظر گرفته نشده است. این در حالی است که به‌گفته بسـیاری از فعالان اقتصادی و کارشناسان، سیاست دولت در حمایـت از بخش تولید نباید به‌گونه‌ای باشـد که بخش‌های دیگر اقتصـاد را دچار چالش کنـد، چراکه هر بخش اقتصـادی در پیوند با دیگر بخش‌ها بوده و درنهایت این سیاسـت یک‌جانبه می‌تواند برای بخش تولید نیز آسیب‌رسان باشد.

عکس: آیدا فریدی

تصمیم و دستور فعلی دولت به نظام بانکی مبنی بر استرداد سود تسهیلات بالاتر از ۱۸ درصد نیز ممکن است به صورت مناسبی اجرا نشود و پیامدهای خود را داشته باشد

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

این دستور قابلیت اجرا ندارد

کمیـل طیبی، اسـتاد اقتصاد دانشـگاه اصفهان در گفت‌وگـو با صنعت اظهارکـرد: به‌طورکلی، نرخ سـود بانکی یا نرخ استقراض از سوی بانک مرکزی مشخص و قیمت‌گذاری می‌شود.

به عبارت دیگر، سـود بانکی در ایـران متغیری نیسـت که در بازار تعیین شود. تفاوت در نرخ سود بانک‌ها به سازکار محاسبه آن برمی‌گردد. به‌عنوان مثال، در جریان پرداخت وام به متقاضیان، ۲ درصد مبلغ تسـهیلات قابل ارائه ۶ مـاه پیش از پرداخت تسهیلات نزد بانک می‌خوابد.

از سوی دیگر، یکسری هزینه‌های جانبی به‌وجود می‌آید که مستلزم کسـری از اصل وام یا اضافه بر آن می‌شود. در حقیقت نظام بانکی در این فرآیند با محاسـباتی، نرخ سود وام بانکی را افزایش می‌دهد. در این شـرایط، نگاه دسـتوری به نرخ سود بانکی کارسـاز نبوده و نمی‌تـوان نظام بانکـی را مجبور کرد نرخ سـود دریافتی تسـهیلات آن بیش از ۱۸ درصد نباشـد. حتـی در این فرآیند ممکن اسـت برخی بانک‌ها برای اینکه نشان بدهند براساس نرخ تعیین‌شده وام داده‌اند، دست به سندسازی بزنند.

این اقتصـاددان گفت: درباره سـود بانکی آنچه اهمیـت دارد نحوه پرداخت و دریافـت وام و بهره آن اسـت که براساس محاسـبات نسبی همان ۱۸ درصد سـود بانکی بوده و بانک عامل نیز مبلغی از تسهیلات را طبق قانون بلوکه می‌کند. بلوکه کردن مبلغ به معنای اخذ یک هزینه اضافی از وام‌گیرنده اسـت. در اصل سـازکار اختصاص تسـهیلات باید اصلاح شـود تا بتوان به سود بانکی نهایی و خالص ۱۸ درصد رسید.

طیبـی افـزود: بازگرداندن سـود بیشـتر از نرخ تعیین‌شده به‌دلیل عدم‌شفافیت در عملکرد سیستم بانکی در اخذ سود، ممکن نیست. تنها راه آن است که از این پس سـازکار پرداخت تسـهیلات تغییر کند و به‌گونه‌ای باشـد که موانعی مانند الزام خواب بخشـی از تسـهیلات نزد بانک و بروکراسـی‌های معمول برداشته شود و بتوان از یک اصل اقتصادی پیروی کرد تا نرخ سـود تسهیلات درنهایت بیشتر از ۱۸ درصد نشود.

در هر صورت، تصمیم و دسـتور فعلی دولت به نظام بانکی نیز ممکن است به صورت مناسبی اجرا نشود و پیامدهای خود را داشته باشد.

وی در پاسخ به این سوال که آیا بانک‌های دولتی توان اسـترداد سـود دریافتی را دارند، گفت: نظام بانکی نیز تحت شـرایط اقتصادی روز کشـور قرار دارد. هرچه در بانک‌ها جریان مالی قوی‌تری وجود داشته باشـد، بانک‌ها نیز پاسخگویی بهتری نسبت به این مسـائل خواهند داشت، چراکه منابع آنها از این طریق تامین می‌شود.

اگر در بانکـی تعادل بین منابع و مصارف وجود داشته باشد شاید بانک موردنظر بتواند سود بیشتر از نرخ تعیین‌شده را بازگرداند اما طبیعتا زمانی که شرایط بانک‌ها از نظر مالی و پولی فراهم نباشد، نتیجه چنیـن تصمیم‌هایی فقط افول وضعیت شبکه بانکی خواهد بود.

طیبـی دربـاره تاثیر تسـهیلات بانکی در بخش تولیـدی گفـت: اساسـا بخشـی از تامیـن مالی تولید به تسـهیلاتی برمی‌گردد که توسـط بانک‌ها عرضه می‌شـود. به‌طـور قطع، این تسـهیلات در سـرمایه‌گذاری و به‌ویـژه سـرمایه‌گذاری بـرای بنگاه‌های کوچک و متوسط تاثیرگذار است. با توجه به مشـکلات و کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی، معمـولا این نوع وام‌ها برای پوشـش شـکاف‌های اقتصـادی هزینه شـده و راهی به سـرمایه‌گذاری جدید پیدا نمی‌کند. این وام زمانی می‌تواند به رشد بنـگاه اقتصادی کمک کند که به توسـعه ظرفیت تولید بینجامد.

ضرر دو وجهی بانک‌ها

حجت‌الله فرزانی، کارشـناس پولـی و بانکی در گفت‌وگـو بـا صنعت اظهارکـرد: براسـاس مصوبه شورای پول و اعتبار، نرخ سود وام بانکی ۱۸ درصد است و اگر بانک در نظام پرداخت تسهیلات با سود بالاتر وامی پرداخته باشند باید مابه‌التفاوت این نرخ سود را به مشتریان بازگردانند.

وزیـر اقتصاد به‌عنـوان مقام ناظر بـر بانک‌های دولتـی و به‌عنـوان سـهامدار دولـت می‌تواند بر بانک‌های دولتی امرونهی مقرره‌ای داشـته باشد اما اگر بخواهد این موضوع را به تمامی بانک‌ها تسری دهد، نیازمند این اسـت که این مسـئله با تدوین لایحه‌ای تبدیل به قانون شود تا همه‌گیری آن برای کل شـبکه بانکی کشور از جمله موسسات اعتباری و بانک‌های خصوصی الزام شود.

وی افـزود: بنابراین صرف بیـان این موضوع که قرار است سودهای مازاد مسترد شود، برای بانک‌ها بار مالی خواهد داشـت. پـس از اینکه این موضوع تبدیل به قانون شد، براساس مصوبات هیات وزیران زمانی دولت باید محل تامین بار مالی که بر بانک‌ها گذاشته را مشخص کند. اگر قرار است پول مازادی برگردانده شود باید بانک از جای دیگری این مبلغ را تحویل گرفته باشد.

این اقتصاددان گفت: اگر قرار اسـت پولی مسترد شـود، چون در گذشـته درآمد شناسایی‌شده و در سـود و زیان بانک‌ها حساب‌شده، سهم مالیات آن به دولت پرداخت و همچنین سـهم سـهامداران و موسسـات خصوصی با عنوان سـهام پرداخت‌شده اسـت و مسترد کردن مسـتلزم تعیین و شناسایی این ابعاد اسـت. بنابراین اگر قرار اسـت این بخش از درآمد را به تسـهیلات‌گیرنده بازگردانند، دولت باید سـهم مالیـات را پس بدهد، سـهامدارانی که سود سـهام دریافت کردند باید سهم سود سهام را پس بدهند و وجوه نقـدی که بابت این موضوعات خارج‌شـده نیـز باید به خود بانک مسـترد شـود.

بررسـی این موضـوع، واجد یکسـری ملاحظات و شـفافیت‌های بیشـتر اسـت و باید در زمینه سود بانکی بررسی بیشتری انجام شود.

فرزانـی بیان کرد: در حال‌حاضر بانک‌ها این ادعا را نمی‌پذیرند که سود بیشتری از بانک‌ها گرفته‌اند؛ بنابراین در مرحله نخست مشتری باید بتواند اثبات کند سـود بیشتری پرداخت کرده است و در نتیجه برای بررسـی موضوع بایـد به سـراغ قراردادهای موردی بروند. به‌عنوان مثال، مشتری می‌گوید این قراردادها بالاتر از نرخ سـود بانکی بوده اسـت. اگر این ادعا اثبات شـود بانک ملزم مازاد دریافتی را به مشتری برگرداند.

بازی دو سر باخت

فرزانـی افـزود: اما ایـن موضوع بـرای بانک‌ها دو سـر باخت اسـت. چراکه از یک سـو در درآمد شناسایی‌شـده گذشته مالیات و سـود سهامداری پرداخت‌شـده و از سوی دیگر باید آن را به مشتری بازگرداند.

ضمن اینکه در حال‌حاضر بانک‌ها دچار مشـکل نقدینگی هسـتند و این موضوع باعث می‌شـود بار اضافـه‌ای بر دوش بانک‌ها بیفتد و مشـکل ناترازی بانک‌ها را تشدید کند.

این کارشـناس پولی و مالی گفـت: اگر بانک‌ها نرخ سود بالاتری از مشـتریان گرفته باشند، آن را بایـد به صورت موردی دید که کجا و به چه ترتیب بوده، چراکه بعضی از افراد تسـهیلات می‌گیرند اما به خاطر شرایط تورمی بازپرداخت انجام‌نشده و در نتیجه مشمول وجه التزام می‌شوند؛ یعنی نرخ سود بانکی به‌اضافه نـرخ ثابت ۶ درصد. دولت نمی‌تواند بگویـد بانک‌ها نبایـد وجه التزام هـم می‌گرفتند، چراکه این یک شرط قراردادی است و مشتری هم پای این قرارداد را امضا کرده است.

در مقررات بانک مرکزی هم این شـرط گذاشته شـده کـه چنانچه مشـتری در سررسـید قرارداد تسـهیلات را بازپرداخت نکند، مشمول وجه التزام می‌شود. این مسئله از لحاظ شرعی هم مورد تایید شـورای فقهی بانـک مرکـزی و در دو مرحله در سـنوات گذشـته و آخرین مرحله در سال ۹۹ در شورای فقهی بانک مرکزی مورد تایید قرار گرفت و بخشنامه شد.

وی افزود: این موارد باید بررسـی و شناسایی شده و به سمع و نظر وزرا برسد تا تصمیم‌گیری در این زمینه شـفاف‌تر شود، چراکه از گذشـته نرخ تسهیلات را شورای پول و اعتبار اعلام کرده است.

وی در پایـان گفت: اگر بخواهیم به این شـکل مقـررات جدید را اعمال کنیم، از سـال ۶۲ که در عقود اسـلامی مطرح‌شده تا امروز که تسهیلاتی بر پایه همین عقود اسـلامی پرداخت‌شـده، مشمول تصمیم دولت می‌شـود. بنابرایـن وزیر اقتصاد باید طرح خود را قدری شـفاف‌تر اعلام کند تا ابعاد این طرح دقیق‌تر بررسی شود. در حال‌حاضر صرف بیان این موضوع، مطالبـه‌ای در جامعه ایجاد می‌کند و با فشـاری که بر بانک‌ها می‌آورد اعتماد به شـبکه بانکی تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد.

صرف بیان دستوری استرداد سود تسهیلات بالاتر از ۱۸ درصد با ایجاد مطالبه در جامعه، اعتماد به شبکه بانکی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد

سخن پایانی

در مجمـوع بـه گفتـه کارشناسـان، به‌دلیـل عدم‌شـفافیت در عملکـرد سیسـتم بانکـی در اخذ سـود، بازگرداندن سـود دریافت شـده دچار چالش‌های بسـیاری است. همچنین به‌دلیل اینکه غالبـا ادعای اخذ سـود بالاتر از نرخ تعیین‌شـده از سـوی مشـتری مطرح می‌شـود، ممکن است برخی از بانک‌ها را به سـمت و سـوی سندسازی بـرای رد ادعا هدایت کند. در این میان، اسـترداد سـود تسهیلات دریافتی به مشتریان برای بانک‌ها دو سـر باخت اسـت، چراکه از یک سو در درآمد شناسایی‌شـده گذشـته مالیات و سود سهامداری پرداخت شده اسـت و از سوی دیگر باید آن را به مشتری بازگردانند. در صورتی که سازکار تصمیم دولت به‌طور شفاف اعلام نشود، باعث ایجاد مطالبه و فشـار مالی بر بانک‌ها خواهد شـد که نتیجتا به اعتماد شبکه بانکی آسیب می‌زند.

نحوه حذف جرائم کرونایی اعلام شد

رییـس پلیس راهور ناجا نحوه حـذف جرائم کرونایی را تشریح کرد.

به گزارش ایسنا، سردار سـیدکمال هادیانفر در حاشیه ششـمین رزمایش ارتقاء توان و تحریـک عملیاتی پلیس راهـور که صبح امروز در شـهرک آزمایش برگزار شـد با حضـور در جمع خبرنگاران درباره حـذف جرائم کرونایی گفت: در این خصوص ابلاغ کردم که طی شـرایطی بتوان جرائم کرونایی را حذف کرد.

وی دربـاره ایـن شـرایط افـزود: ممکن اسـت افرادی احکامـی را از فرمانداری‌هـا گرفته باشـند، اما این احکام از سـوی استانداری یا فرمانداری به ما ابلاغ نشده باشد. یا در مواردی پرسـتاران و کادر درمان، افرادی دارای احکام قضایـی، خبرنـگاران، بیمـاران و افـراد دارای وقت عمل جراحی، افرادی که محل کار و ماموریتشان در طرح باشد و ... می‌توانند مشمول حذف این جرائم شوند.

هادیانفر اظهـار کرد: این افراد به سـه طریق می‌توانند نسبت به حذف این جرائم اقدام کنند.

اول مراجعـه بـه دفاتـر پلیـس + ۱۰، دوم مراجعه به هیات‌هـای رسـیدگی ماده ۵ و سـوم مراجعـه به پلیس راهنمایی و رانندگی استان‌ها در سراسر کشور.

وی اضافه کرد: لازم اسـت این افراد مدارک و مستندات خـود را نیز همراه داشـته و در آنجا ارائـه کنند تا پس از انجام بررسـی‌های لازم نسـبت به حذف این جرائم اقدام شود.

یادداشت

نرخ سود باید متناسب با تورم باشد

شاهین شایان‌آرانی
کارشناس ارشد مسائل اقتصادی

چنـد روز پیش، خبری مبنی بر توقف اعطای تسـهیلات بانکی با نرخ سود بالاتر از ۱۸ درصد مطرح و عنوان شد بانک‌ها مکلف به برگشت مازاد سودهای دریافتی از دریافت‌کنندگان تسهیلات هسـتند. اجرای این مصوبه نیازمند توجه به چند نکته مهم است.

در یـک نظـام بانکی پایدار، تعیین نرخ سـود تسـهیلات بانکـی، طبق قواعـد اقتصادی و برمبنای محاسـبات دقیق مالی انجام و با توجه به نرخ تورم، متوسـط هزینه تمام‌شـده منابـع بانـک، هزینه عملیاتی بانک و مهم‌تر از همه ریسـک دریافت‌کنندگان تسـهیلات تعیین می‌شـود. این ضوابط با توجـه به نقـش وکالتی و امانت‌داری در بانک‌های اسـلامی (Fiduciary and Trustee Duties) در جهـت بـه اجرا درآوردن مسـئولیت‌های مهـم نمایندگی (Agency Responsibilities) از سـوی سـپرده‌گذاران بایـد بـا حساسیت بیشتری دنبال شود.

اگر نرخ تورم در یک نظام اقتصاد اسـلامی بالا باشـد، پایه نرخ تسهیلات بانکی تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد. در این وضعیت، مقصر بانک یا سپرده‌گذاران بانکی نیستند، بلکه دولت مکلف بـوده نرخ تورم را از طریق مکانیسـم‌های علمی مهار کند و کاهش دهد. بانک‌ها فقط باید به‌صورت بهینه و در راسـتای ثبات و پایداری عملیات طبق ضوابط علمی و اقتصادی، خود را بـا این فضا منطبق کنند. وظیفـه مهم بانک و به‌ویژه یک بانک اسـلامی، نقش‌آفرینی اقتصادی و واسطه‌گری مالی از طریق جمع‌آوری منابع در سطح کلان و صرف بهینه و علمی آن در راسـتای ایجاد ارزش‌افزوده اقتصادی اسـت. مدیریت و عملیـات نظام بانکی دارای قواعد علمی و تخصصی اسـت و نمی‌تـوان خـارج از این قواعد و به‌صورت دسـتوری آن را جهت‌دهی کرد. در صورت دستوری عمل کردن با عملیات و نرخ‌گذاری سپرده‌ها یا تسهیلات در بانک‌ها، اثرات نامطلوب و نامتعـادل ریزش و رسـوب‌های مالی غیرمتعادل (شـامل فسـاد در جهـت دریافت تسـهیلات، رانت و خـروج منابع سـپرده‌گذاران و...) ایجاد می‌شـود. اسـتانداردهای متعدد کمیته بال و دیگر اسـتانداردهای اصول راهبری و حاکمیت تکلیف‌شـده بر بانک‌ها نمایانگر اهمیت قاعده‌مندی، علمی و اقتصادی عمل کردن مدیریت در بانک‌هاست.

بـا توجه به این نکات، در فضـای تورمی بالای ۳۰ درصد، چگونـه می‌تـوان انتظـار داشـت به‌صورت دسـتوری نرخ تسهیلات ۱۸ درصد را بدون توجه به نرخ تورم، متوسط هزینه تمام‌شده منابع جذب‌شده، هزینه‌های عملیاتی بانک‌ها و در نهایت هزینه ریسـک مشـتریان تعیین کرد. شاید بهتر بود منطق محاسبه این نرخ را اعلام می‌کردند تا با ضوابط علمی آن آشنا می‌شدیم. شاید رازی در هزینه تمام‌شده منابع برای تمام بانک‌های دولتی وجود دارد که به آن آگاه نیسـتیم. اما آمـار و ارقام منتشرشـده نمایانگر تورم بالا، متوسـط هزینه تمام‌شـده منابع به‌اضافه هزینه‌های عملیاتی (تعداد شعب و کارکنان بالا) و ریسک‌های متفاوت برای مشتریان بانک‌های دولتی اسـت. به نظر می‌رسـد به‌صورت دستوری سعی شده نرخ تسهیلات پایین نگه‌داشته شود تا به بخش تولید و جامعه کمـک کند. اگر این منطق دسـتوری بر نظـام بانکی حاکم باشـد، پیش‌بینی‌های زیر محتمل اسـت: حجـم بالایی از تقاضا به سمت نظام بانک‌های دولتی برای دریافت تسهیلات ارزان‌قیمت (به نسبت تورم) سوق پیدا خواهد کرد.

نرخ تسهیلات ۱۸ درصد در فضای تورمی بالاتر از این نرخ نوعی یارانه و رانت ارائه‌شده از سوی دولت به دریافت‌کنندگان تسـهیلات تلقی می‌شود. دریافت‌کنندگان تسهیلات بزرگ، بیشتر منفعت و رانت و یارانه دریافت خواهند کرد و احتمال بروز فساد و مشکلات اجرایی افزایش خواهد یافت.

به‌دلیـل اقتصـادی نبودن این نظام دسـتوری و کسـری منابع مالی ایجادشـده برای بانک‌ها، بیشتر بانک‌های دولتی از اعطای تسـهیلات جدید ممانعت خواهند ورزید و با زیان انباشـته بیشتری مواجه خواهند شد. به‌ویژه اینکه مقررشده مابه‌التفاوت نرخ تسـهیلات پرداختی بالاتر از ۱۸ درصد هم باید به دریافت‌کنندگان تسهیلات برگردانده شود.

ایـن بـه معنـی فشـار نقدینگـی مضاعف بـه بانک‌های دولتی و مواجهه آنها بازیان انباشـته بیشـتر و تنش بالاتر با دریافت‌کنندگان تسـهیلات است؛ بنابراین احتمال تزلزل و بی‌ثباتـی در نظام بانک‌های دولتی افزایش پیدا خواهد کرد. تسهیلات ارزان‌قیمت دریافت‌شده در فضای تورمی، به سمت فعالیت‌های واسـطه‌گری همسـو با تورم سوق پیدا خواهند کرد و در راسـتای اهداف اولیه مدنظر دولت قرار نمی‌گیرد. نیـت دولت برای کمک به توسـعه فعالیت‌هـای اقتصادی از طریق اعطای تسهیلات ارزان، بسیار مثبت و ارزشمند تلقی می‌شـود. ایـن اقدام باید از طریق ضوابـط و قواعد اقتصادی مؤثر و درست انجام شود. نباید کل نظام بانک‌های دولتی که در حال‌حاضر دچار بحران مالی، کسری نقدینگی، زیان‌های انباشته و مطالبات معوق بالا هستند را دچار یک شوک جدید سـقف نرخ تسـهیلات ۱۸ درصد در فضای تورمی ۳۰ درصد قرارداد.

در نهایت اینکه نمی‌توان به‌صورت دستوری و تصنعی نرخ تسهیلات بانکی را در فضای تورمی بالای ۳۰ درصد در سقف ۱۸ درصد تعیین کرد و توقع داشـت فسـاد مالی، رانت‌های مالی مخرب، بی‌ثباتی و افزایش زیان انباشته بانک‌های دولتی ظهور نکنند.

پنجشنبه
۲۳ دی ۱۴۰۰- ۱۰ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳ - ۱۳ ژانویه ۲۰۲۲- شماره ۱۹۷۹-پیاپی ۳۲۹۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

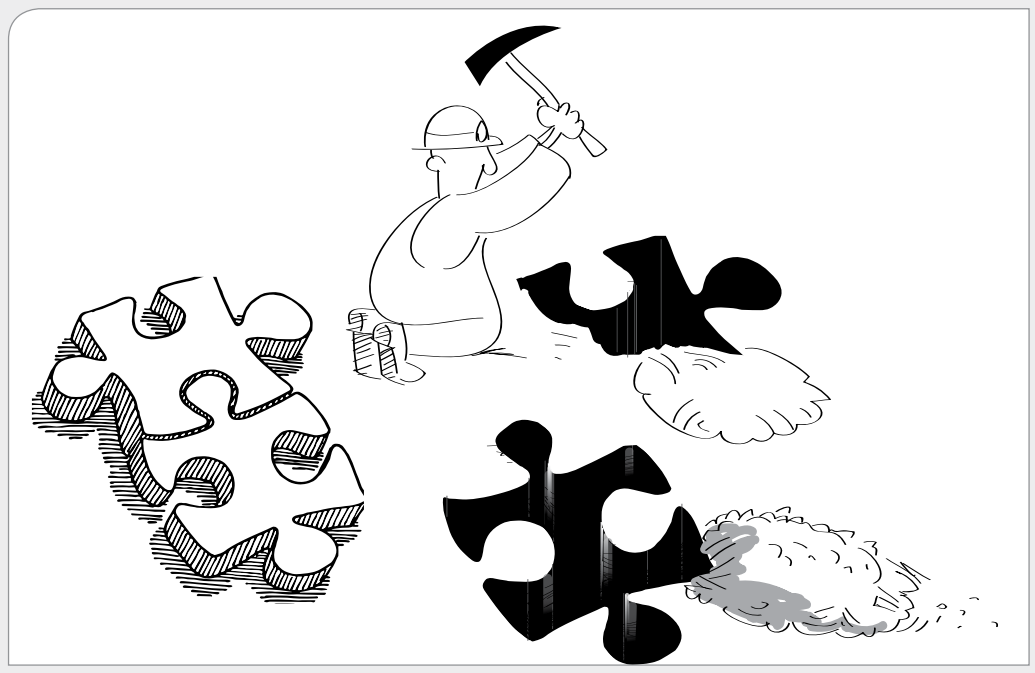
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

برق پرمصرف‌ها از بهمن گران می‌شود

براساس اخبار منتشر شده قرار است تعرفه برق مشترکان پرمصرف از اول بهمن تغییر کند. به‌گفته سخنگوی صنعت برق هدف این طرح اصلاح مصرف مشترکان پرمصرف و حمایت از مشترکان با مصرف زیر الگو و تامین برق پایدار برای همه مشترکان است. همچنین در این آیین‌نامه مشوق‌هایی برای مشترکان خانگی در نظر گرفته شده؛ به‌طوری که اگر مشترکی در ماه‌های گرم مصرف خود را نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش دهد و مصرف برق آن کمتر از الگو باشد متناسب با کاهش مصرف مشمول دریافت پاداش خواهد بود. علاوه بر آن تعرفه مشترکانی که مصرف آنها کمتر از ۵۰ درصد الگوی منطقه باشد و تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی باشند رایگان محاسبه خواهد شد.

به‌گفته سخنگوی توانیر الگوی مصرف مشترکان در مناطق مختلف هیچ تغییری نکرده و هم‌اکنون الگوی مصرف برای مشترکان ۲۰۰ کیلووات ساعت در ماه است. کشور به لحاظ جغرافیایی و شرایط جوی و دمای هوا به ۵ منطقه جغرافیایی تقسیم شده است. این دسته‌بندی و الگوهای پیشین تعیین‌شده به هیچ عنوان تغییر نکرده است.

براساس مصوبه جدید حتی سقف بهره‌مندی از پاداش‌ها و مشوق‌ها نیز تسهیل شده و در مناطق عادی الگوی کم‌مصرفی، از ۸۰ کیلووات ساعت ماهانه که در گذشته وجود داشت، به ۱۰۰ کیلووات ساعت در ماه‌های غیرگرم و از ماهانه ۱۰۰ کیلووات ساعت به ۱۵۰ کیلووات ساعت در ماه‌های گرم افزایش یافته است.

پرمصرف‌ها، ۲۰ برابر مشترکان معمولی برق مصرف می‌کنند

رجبی مشهدی با اشاره به اینکه الگوی مصرف در مناطق گرمسیر یک که شامل نوار جنوبی کشور است، در ماه‌های گرم ۳ هزار کیلووات ساعت در ماه بود که بدون تغییر مانده است، خاطرنشان کرد: بیش از ۸۰ درصد مشترکان خانگی در مناطق عادی قرار دارند. مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران و سخنگوی صنعت برق با اشاره به اینکه در این طرح برق مصرفی مشترکان تا سطح الگو با نرخ یارانه‌ای محاسبه می‌شود، تاکید کرد: در قالب این مصوبه، مشترکان پرمصرف نیز همچنان از یارانه بهره‌مند می‌شوند، اما هرچه مصرف آنها افزایش یابد، میزان بهره‌مندی‌شان از برق یارانه‌ای کمتر می‌شود. به‌گفته سخنگوی صنعت برق، مشترکان پرمصرف ۲۰ برابر مشترکان معمولی، برق مصرف می‌کنند. رجبی مشهدی با اشاره به اینکه ۹۰۰ هزار مشترک خیلی پرمصرف در کشور وجود دارند، افزود: نرخ تمام‌شده برق ۱۳۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت است که از مشترکان خیلی پرمصرف حدود ۵۰ درصد آن گرفته می‌شود.

وی با اشاره به اینکه الگوی مصرف برای مشترکان برق ۳۰۰ کیلووات ساعت است، گفت: مشترکان خیلی پرمصرف ماهانه ۷۵۰ تا ۸۰۰ کیلووات ساعت برق مصرف می‌کنند که نرخ برق‌شان تا ۶۰۰ کیلووات برای هر دوره ۷درصد + ۱۶ درصد محاسبه می‌شود و از این رقم بیشتر را، با نرخ ۸۰۰ تومان محاسبه می‌کنند. وی با اشاره به اینکه ۲ درصد مشترکان مشمول ۲ برابر الگوی مصرف می‌شوند و ۱۴ درصد مشترکان نیز در دسته مصرف‌کنندگان بیش از الگوی مصرف قرار دارند، گفت: مبلغ متوسط قبض مشترکان با ۲ برابر الگوی مصرف حدود ۷ میلیون و ۷۲۰ هزار و ۲۰۶ ریال در دوره ۲ ماهه، یعنی ماهانه بیش از ۳۶۰ هزار تومان است.

شیوه کنونی تعرفه‌گذاری باید اصلاح شود

یکی از مهم‌ترین اقدامات پس از شروع دولت سیزدهم اعمال تعرفه‌گذاری پلکانی برق و گاز به‌منظور کنترل مصرف بی‌رویه انرژی و اعمال جریمه برای پرمصرف‌ها بوده است. در صنعت گاز از ابتدای آذر تعرفه‌های جدید ابلاغ شد که براساس آن تعرفه ۷۶ درصد مشترکان ثابت و برای باقی مشترکان به‌صورت پلکانی افزایش پیدا می‌کند؛ تا جایی که در پله‌های آخر که مصرف به‌شدت بالاست، تعرفه‌ها تا ۴ برابر افزایش پیدا کرده است. در صنعت برق هم در هفته گذشته تعرفه‌های جدید اعمال شد که براساس آن تعرفه ۷۵ درصد مشترکان ثابت و تعرفه مشترکان با مصرف بالاتر از الگوی مصرف تا یک و نیم، ۲ و بیش از ۲ برابر هزینه تامین برق (متوسط نرخ قراردادهای خرید تضمینی برق از نیروگاه‌های حرارتی ۲ سال گذشته به‌علاوه هزینه نقل و انتقال برق (ترانزیت) و هزینه سوخت با تعرفه نیروگاهی) محاسبه و دریافت می‌شود. جواد نوفرستی، کارشناس انرژی در زمینه مصرف انرژی در ایران گفت: موضوع اولی که باید دقیق مشخص شود این است که آیا ما انرژی را زیاد مصرف می‌کنیم یا بد مصرف می‌کنیم. مثلا گاهی گفته می‌شود مصرف سوخت ما نسبت به یک کشور خاص بالاتر است، در صورتی که این مقایسه غلط است، زیرا باید دید شرایط مصرف انرژی و انرژی‌های جایگزین در آن کشور چگونه است.

■ مصرف غیربهینه انرژی در ایران

وی افزود: شاخص مهم‌تری که نشان می‌دهد مصرف انرژی در ایران بسیار غیربهینه و غیرمولد است، شاخص «شدت انرژی» است. این شاخص میزان کل انرژی مصرف شده را بر تولید ناخالص داخلی تقسیم می‌کند و میزان انرژی صرف شده برای هر واحد GDP را محاسبه می‌کند. با مقایسه این شاخص می‌توانیم بفهمیم ما به‌راحتی انرژی را در کشور می‌سوزانیم و نه تولیدی متناسب با آن انجام می‌شود و نه باتوجه به حجم آلودگی شهرها رفاهی به‌دست می‌آوریم. نوفرستی افزود: بسیاری از کشورها، از جمله امریکا بیشتر از ما انرژی مصرف می‌کنند، اما نوع استفاده مهم است. برای رفع این مشکل راهکارهای مختلفی پیشنهاد شده که باید توجه داشت راهکار خوب باتوجه به شرایط زمانی و اجتماعی سنجیده می‌شود. این کارشناس انرژی تصریح کرد: در کشور ما چون تعرفه‌ها وزن و اهمیتی ندارند، نه مصرف‌کننده میل به کاهش مصرف دارد و نه تولیدکننده میل به تولید وسایل با راندمان بالا و این سیکل مدام در حال تکرار است؛ بنابراین موضوع اول اصلاح تعرفه‌ها است.

■ محاسبات یارانه پنهان انرژی

وی با تاکید بر اینکه این نکته به‌معنای آزادسازی قیمت‌ها نیست، افزود: گاهی اوقات ارقام نجومی برای یارانه پنهان انرژی بیان می‌شود که ناشی از اشتباه در محاسبه است. در واقع اگر ما می‌توانستیم هر آنچه را که در داخل مصرف نمی‌کنیم، صادر کنیم و از درآمد آن بهره ببریم این منطق درستی بود اما وقتی امکان‌پذیر نیست نباید این گونه محاسبه شود. نوفرستی تصریح کرد: محاسبه یارانه پنهان نیاز به یک دانش ساده محاسبه هزینه تمام‌شده دارد. در واقع اگر ما حساب کنیم مثلا هزینه هر کیلووات ساعت برق ۳۰۰ تومان است و دولت آن را با نرخ ۱۰۰ تومان می‌فروشد این عینا یارانه پنهانی است که از جیب تمام ایرانیان پرداخت می‌شود. یا در صنعت گاز طبق محاسباتی که اخیرا انجام داده‌ایم نرخ تمام‌شده هر متر مکعب گاز ۵ سنت است که حدود ۱۵۰۰ تومان می‌شود، در حالی که به‌طور میانگین دولت آن را با قیمت ۳۰۰ تومان می‌فروشد.

■ شعار صرفه‌جویی دیگر کارآیی ندارد

وی افزود: سال‌هاست مسئولان و رسانه‌ها تحت عناوین مختلف از مردم مطالبه صرفه‌جویی می‌کنند. به‌عقیده بنده این ادبیات دیگر کارکردی ندارد، زیرا مشترکان افزایش تولید و راندمان را وظیفه دولت می‌دانند؛ از همین رو بنده معتقدم موضوع صرفه‌جویی را باید به‌نحوی مطرح کرد که خللی در آن وارد نشود. در واقع به ۳ دلیل ایجاد عدالت، هدررفت منابع و مشکلات محیط‌زیستی باید تعرفه‌گذاری را به شیوه پلکانی انجام داد. این کارشناس انرژی ادامه داد: روندی که تا امروز جریان داشت این گونه بود که پله‌های اول ۸۰ درصد افزایش پیدا می‌کرد و در پله‌های آخر که پرمصرف هستند ۱۵ و ۱۰ درصد افزایش می‌یافت که این مدل خلاف منطق جهانی IBT بود که می‌گوید پله‌های پرمصرف را باید بیشتر از کم‌مصرف‌ها افزایش داد. نوفرستی تصریح کرد: در این مدل ما پیشنهاد دادیم ۷۵ درصد مشترکان را به‌عنوان الگوی مصرف قرار دهیم و بالاتر از آن را مشمول افزایش تعرفه کنیم؛ بنابراین سه‌چهارم جامعه اطمینان دارند که مبلغ قبض آنها تغییری نمی‌کند. همچنین عدالت حکم می‌کند آن مشترک پرمصرف نیز میزان ابتدایی مصرفش با تعرفه معمولی حساب شود، اما تعرفه مازاد مصرفش تصاعدی افزایش پیدا کند تا به نرخ برق صادراتی برسد.

سخن پایانی

اجرای مصوبه مربوط به آیین‌نامه نحوه محاسبه تعرفه برق مصرفی مشترکان از ابتدای بهمن در کشور کلید خواهد خورد و البته برق مصرفی دی ماه مشترکان مشمول این مصوبه نخواهد بود. مشترکان می‌توانند از طریق نرم‌افزار موبایلی «برق من» نسبت به دریافت قبض الکترونیکی برق خود اقدام و از این طریق میزان مصرف خود را با سایر همسایه‌ها و همشهریان مقایسه کنند. براساس آمار در حال حاضر بخش خانگی ۳۵ درصد مصرف برق کشور را به خود اختصاص داده که انتظار داریم با اجرای این مصوبه، آگاه‌سازی مشترکان از میزان مصارف برق و تلاش مشترکان پرمصرف برای اصلاح میزان مصرف خود، سهم این بخش در مصرف برق کاهش یابد.

بودجه ۱۴۰۱

کاهش مالیات صنایع آسیب‌رسان

رئیس دبیرخانه ستاد کشوری کنترل دخانیات وزارت بهداشت با اشاره به اینکه حداکثر ۱۰ میلیون مصرف‌کننده دخانیات در کشور داریم، گفت: با کاهش ۶۱ درصدی درآمد مالیات بر دخانیات در لایحه بودجه ۱۴۰۱ متاسفانه دود حمایت‌ها از این کالای آسیب‌رسان، به چشم ۷۵ میلیون نفر از جمعیتی می‌رود که مصرف‌کننده این محصولات نیستند.

بهزاد ولی‌زاده در گفت‌وگو با ایسنا، درباره خبر افزایش مالیات بر فروش محصولات دخانی به میزان ۹۰ درصد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، گفت: متعاقب ابلاغ قانون مالیات بر ارزش افزوده در سال جاری، برآورد شده که ارزش درآمدی این قانون از ۱۲۳۱ میلیارد تومان به ۲۳۱۰ میلیارد تومان در سال آینده افزایش خواهد یافت، این در حالی است که تبصره تصویب شده در قانون بودجه ۱۴۰۰ (جزء ف تبصره ۶) که براساس آن «به ازای هر نخ سیگار تولید داخل ۲۵ تومان و تولید با نشان بین‌المللی ۵۰ تومان و سیگار وارداتی ۱۵۰ تومان، هر بسته ۵۰ گرمی تنباکوی تولید داخل ۳۳۰۰ تومان و ۱۰ هزار تومان به ازای هر بسته ۵۰ گرمی تنباکوی وارداتی اخذ می‌شد» با ارزش درآمدی ۴۷۷۵ میلیارد تومان از لایحه بودجه ۱۴۰۱ حذف شده است.

او ادامه داد: تا پیش از اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۴۰۰، قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ توسط سازمان امور مالیاتی برای اخذ مالیات بر فروش سیگار با ارزش درآمدی ۱۲۳۱ میلیارد تومان به‌عنوان جزئی از قوانین وضع شده برای مالیات دخانیات اعمال می‌شد. با تصویب جزء ف تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۰، در راستای اجرای ماده ۷۳ قانون برنامه ششم توسعه نیز ۴۷۷۵ میلیارد تومان به‌عنوان مالیات بر مصرف سیگار در قانون امسال برای رفع کاستی‌های ساختار مالیاتی لحاظ شد که در مجموع مبلغ ۶۰۰۰ میلیارد تومان مالیات دخانیات در سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی شد که تا حدودی منجر به افزایش متوسط مالیات خرده‌فروشی این محصولات آسیب‌رسان سلامت شد، اما متاسفانه باتوجه به حذف ماده ۷۳ قانون برنامه ششم توسعه و ماده ۶۹ قانون الحاق ۲ در قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰، بند پیشنهادی این وزارت که تاکید بر مالیات بر مصرف داشت، از لایحه حذف شده است.

ولی‌زاده با انتقاد از ساختار مالیاتی کشور تصریح کرد: ساختار کنونی مالیات برای کاهش مصرف موثر نیست و دولت بیشتر به جنبه درآمدی آن توجه دارد. اینکه اعلام می‌کنیم ساختار استاندارد نیست به‌دلیل پایین بودن و متفاوت بودن نرخ‌هایی است که در قوانین منظور می‌شود؛ به‌عنوان مثال در قانون بودجه ۱۴۰۰ مالیات تنباکوی تولید داخل و وارداتی را به ازای هر بسته ۵۰ گرمی ۱۰ هزار تومان درخواست کردیم، اما در نهایت برای تولید داخل عدد ۳۳۰۰ تومان تصویب شد. این اختلاف عدد ۳۳۰۰ تومان تا ۱۰ هزار تومان بین تولید داخل و وارداتی بهانه‌ای برای توسعه تولید آن در داخل کشور می‌شود.

او ادامه داد: در قانون مالیات بر ارزش افزوده جدید، ۲۵ درصد مالیات برای تولید داخل با نشان ایرانی، ۴۰ درصد مالیات برای برند بین‌المللی و ۶۵ درصد برای واردات در نظر گرفته شد که از سال دوم اجرای قانون، هر سال ۵ واحد درصد به درصد اعلامی افزوده می‌شود تا به ۵۵ درصد برای تنباکو و سیگار تولید داخل و ۹۵ درصد برای سیگار با نشان بین‌المللی برسیم و این یعنی به ترتیب ۵ و ۱۱ سال طول می‌کشد تا به سقف مورد نظر قانون برسیم. قانون ارزش افزوده در جای خود ارزشمند است، اما برای رفع کاستی‌های مالیات بر دخانیات حتما باید مالیات ویژه‌ای در بودجه‌های سنواتی داشته باشیم تا پس از حداقل ۵ سال از اجرای قانون به قابلیت و اثربخشی خود در کاهش مصرف برسد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر مجموع مالیات و عوارض وضع شده روی کالای دخانی حدود ۱۵ درصد نرخ خرده‌فروشی این محصولات است، تصریح کرد: این عدد تا میزان موثر ۷۵ درصدی فاصله زیادی دارد، این در حالی است که طبق ماده ۸ قانون جامع کنترل دخانیات مصوب سال ۱۳۸۵ نرخ محصولات دخانی هر سال باید از طریق مالیات به میزان ۱۰ درصد افزایش می‌یافت. هر زمان بحث افزایش مالیات را مطرح کردیم، صنعت بهانه افزایش قاچاق را مطرح کرده است. ارقامی از سوی صنایع دخانی تحت عنوان قاچاق سیگار مطرح می‌شود با هدف بهانه‌جویی برای جلوگیری از اجرای سیاست‌های کلیدی کاهش تقاضا است.

روی خط خبر

عدالت در افزایش پلکانی تعرفه مشترکان برق

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی گفت: افزایش پلکانی تعرفه مشترکان برق گامی در جهت تحقق عدالت است و مجلس بر این موضوع نظارت می‌کند.

هادی بیگی‌نژاد در گفتگو با مهر، با اشاره به مصوبه هیئت دولت در خصوص افزایش پلکانی تعرفه مصرف مازاد بر الگوی مشترکان پرمصرف، گفت: در حوزه انرژی یارانه زیادی در کشور پرداخت می‌کنیم و دادن یارانه به مردم نیز حق آنان است. شکی نیست که در این حوزه هم باید به مردم یارانه داده شود، اما رعایت عدالت مهم است.

وی بیان کرد: باید بین خانواده‌ای که در ماه ۱۰۰ کیلووات بر ساعت مصرف برق دارد، با خانواده‌ای که هزار کیلووات بر ساعت مصرف دارد، در پرداخت یارانه تفاوت وجود داشته باشد. نمی‌شود یک خانواده پرمصرف باشد و یک خانواده مصرف خود را مدیریت کند اما ما این دو خانوار را یکی بدانیم.

نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: اقشاری که وضعیت مالی متوسط دارند، از یارانه‌های انرژی نیز به شکل متوسط استفاده می‌کنند. میزان مصرف برق این خانوارها عمدتاً ۲۰۰ تا ۳۰۰ کیلووات بر ساعت است. اما اقشاری که مصرف بالایی یعنی حدود ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ کیلووات بر ساعت در ماه دارند، عمدتاً از اقشار مرفه هستند. افزایش پلکانی تعرفه برق این مشترک‌ها شاید روی میزان مصرف آنان تاثیری نداشته باشد، اما با آن‌ها برخورد حقیقی صورت می‌گیرد.

بیگی‌نژاد تاکید کرد: این اقشار مرفه نیز اگر مصرف خود را به اندازه عموم مردم برسانند، به همان میزان از یارانه برخوردار خواهند شد، اما اگر بیشتر از الگوی مصرف استفاده داشتند، باید پول آن را بپردازند. اینگونه شاهد ضابطه‌مند شدن این حوزه هستیم. ما برای تولید برق زحمات و هزینه بالایی می‌پردازیم و لذا اقشاری که مصرف بالایی دارند، حداقل باید هزینه واقعی آن را بپردازند.

وی بیان کرد: ما در حوزه انرژی مشکلات زیادی داریم. امروز بیش از آنچه دنیا مصرف می‌کند، ما مصرف گاز داریم. نتیجه این امر باعث می‌شود تا در فصل‌هایی از سال مانند الان پتروشیمی‌های گازی و برخی از کارخانه‌ها و صنایع مرتبط با گاز تعطیل شوند. به دنبال آن کارگران آنان نیز بیکار می‌شوند و در نهایت منجر به بیکاری و کاهش تولید در کشور می‌شود. با قطعی برق صنایع در فصل تابستان، کارگران ضرر می‌کنند. هدف از اتخاذ سیاست‌ها در این حوزه، حمایت از اقشار ضعیف است.

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: به طور کلی این مصوبه هیئت دولت به عدالت نزدیک‌تر است. مجلس نیز برای اصلاح نظام تعرفه‌گذاری و ضابطه‌مند کردن پرداخت یارانه در حوزه انرژی، در قانون بودجه سال گذشته نظام تعرفه‌گذاری افزایشی- پلکانی را پیش بینی کرد که دولت نیز اکنون آیین‌نامه آن را به تصویب رسانده است. حال باید بر اجرای آن نظارت شود. در بودجه سال آتی نیز به دنبال این هستیم تا مجدداً این موضوع دیده شود.

چهره

الزامات رعایت عدالت سرزمینی

حیدرعلی نوری- دبیر ستاد بودجه ۱۴۰۱:

دولت برنامه‌های متنوعی برای کاهش فقر مطلق و محرومیت‌زدایی دارد. رویکردهای جدی در زمینه اصلاح ساختار بودجه طراحی شد که به‌دنبال بهبود شاخص‌های کلان بودجه از جمله تراز عملیاتی، خالص دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی هستیم. سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) از بودجه عمومی نسبت به سال ۱۴۰۰ افزایش ۵ درصدی دارد؛ به این ترتیب اعتبارات عمرانی سال ۱۴۰۱ به نسبت بودجه امسال بالغ بر ۴۳ درصد رشد یافته است.

بنابراین به‌دنبال کنترل مصارف هزینه‌ها از جمله رشد سهم حقوق و دستمزد در بودجه عمومی هستیم؛ بر همین اساس کاهش ۱۵ درصدی سایر اعتبارات هزینه‌ای، اصلاح سیاست ارز ترجیحی و پیش‌بینی آثار جبرانی آن در یارانه‌های تبصره ۱۴ از دیگر رویکردهای جدید است.

برنامه‌محور شدن بودجه سال ۱۴۰۱، افزایش کارآیی منابع و مصارف از طریق پیوند درآمدها و هزینه‌های دستگاه‌های اجرایی و اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی در راستای پایداری مالی صورت می‌گیرد.

به‌علاوه اینکه حمایت‌های دولت از تولید و اشتغال به‌واسطه تشکیل صندوق پیشرفت و عدالت ایران به‌صورت ملی و استانی انجام خواهد شد و بدین منظور ۱۵۰ هزار میلیارد تومان منابع در نظر گرفته شده است.

اختصاص ۳۰ هزار میلیارد تومان از محل واگذاری و فروش سهام شرکت‌های دولتی و فروش اموال و افزایش سرمایه بانک‌های دولتی برای این است که بانک‌ها بتوانند ۳ برابر آن را برای حمایت از تولید و اشتغال اختصاص دهند. حمایت از مشارکت عمومی خصوصی در اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با اختصاص ۳۰ درصد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی شده که برای این منظور صندوق تثبیت بورس برای حمایت از بازارهای مالیبا سرمایه ۶ هزار میلیارد تومان راه‌اندازی می‌شود. براساس مفاد بودجه، مبلغ ۲۰ هزار میلیارد تومان از محل فروش اموال وزارت جهاد کشاورزی برای حمایت از زیرساخت‌های بخش کشاورزی اختصاص می‌یابد. همچنین ۳۴۰۰ میلیارد تومان از بودجه عمومی برای توسعه آبیاری تحت فشار و اجرای الگوی کشت از طریق اهرم‌سازی به همراه منابع صندوق توسعه ملی و نظام بانکی و منابع شرکت‌های دولتی و منابع نهادهای عمومی بهره گرفته خواهد شد. همچنین واگذاری اعتبار لازم برای اجرای طرح‌های ملی با ماهیت استانی به استان‌های مربوطه به میزان ۶.۳ هزار میلیارد تومان، اختصاص ۳۲ هزار میلیارد تومان بابت استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته و تحقق پیشرفت و عدالت در استان‌ها، افزایش اعتبارات تامین آب، آبرسانی اضطراری به شهرها و روستاها با اولویت جبران حقابه‌های قانونی منتقل شده به بخش شرب به‌میزان ۱۳ هزار میلیارد تومان از محل ردیف‌های متفرقه در نظر گرفته شده است.

حمایت از سلامت مردم از محل بودجه عمومی، مالیات بر ارزش افزوده و هدفمندی یارانه‌ها به میزان ۱۷۳ هزار میلیارد تومان از دیگر برنامه‌ها است. حمایت از واحدهای تولید و صنفی آسیب‌دیده از کرونا با کاهش ۵ درصد از مالیات واحدهای تولیدی و صنفی در دستور کار قرار دارد.

اختصاص ۶۶ هزار میلیارد تومان از محل ۳ درصد نفت برای مناطق محروم در اختیار استان‌ها، اختصاص مبلغ ۵ هزار میلیارد تومان برای مسکن محرومان از محل هدفمندی یارانه‌ها، اختصاص ۳۵۶ همت برای کاهش فقر مطلق خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی و مبلغ ۳۳۲ میلیون یورو از محل بند ی تبصره (۱) برای محرومیت‌زدایی مناطق محروم پیش‌بینی شد.

گسترش عدالت سرزمینی و رفع محرومیت و بهبود عدالت در پرداخت‌ها از طریق افزایش پلکانی حقوق و معافیت‌های مالیاتی طبقات پایین حقوق و محدودیت ۳۷ میلیون تومانی سقف پرداخت ماهانه (ناخالص)، افزایش ۳ برابری اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها با رویکرد عدالت، تمرکززدایی و محرومیت‌زدایی، مالیات بر خودروها و خانه‌های لوکس و برقراری مالیات بر مناطق آزاد و در نهایت انضباط‌بخشی به سیاست‌های حمایتی بند ه تبصره ۱۷ از دیگر نقاط قوت بودجه به حساب می‌آید.